

พระราชบัญญัติ

การรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่

พ.ศ. ๒๕๒๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๖

เป็นปีที่ ๓๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติ^๕นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัติ^๕นี้ให้ใช้พระราชบัญญัติ^๕แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติ^๕นี้

“คดี” หมายความว่า คดีอาญา

“คำร้อง” หมายความว่า คำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาที่เดิมคำพิพากษาถึงที่สุด ให้ลงโทษแล้วขึ้นพิจารณาพิพากษาใหม่

“ศาล” หมายความว่า ศาลตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ศาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน หรือศาลตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหารแล้วแต่กรณี

“ศาลชั้นต้น” หมายความว่า ศาลชั้นต้นตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ศาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน หรือศาลทหารชั้นต้นตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหารแล้วแต่กรณี

“ศาลอุทธรณ์” หมายความว่า ศาลอุทธรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม หรือศาลทหารกลางตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหาร แล้วแต่กรณี

“ศาลฎีกา” หมายความว่า ศาลฎีกาตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรมหรือศาลทหารสูงสุดตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหาร แล้วแต่กรณี

“พนักงานอัยการ” หมายความว่า พนักงานอัยการตามกฎหมายว่าด้วยพนักงานอัยการ หรืออัยการทหารตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหาร แล้วแต่กรณี

มาตรา ๕ กติกาที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้บุคคลใดต้องรับโทษอาญาในคดีนั้นแล้ว อาจมีการร้องขอให้หรือฟื้นคดีจนพิจารณาพิพากษาใหม่ได้ เมื่อปรากฏว่า

(๑) พยานบุคคลซึ่งศาลได้อาศัยเป็นหลักในการพิพากษาคดีอันถึงที่สุดนั้น ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดในภายหลังแสดงว่าคำเบิกความของพยานนั้นเป็นเท็จ หรือไม่ถูกต้องตรงกับความจริง

(๒) พยานหลักฐานอื่นนอกจากพยานบุคคลตาม (๑) ซึ่งศาลได้อาศัยเป็นหลักในการพิจารณาพิพากษาคดีอันถึงที่สุดนั้น ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดในภายหลังแสดงว่าเป็นพยานหลักฐานปลอมหรือเป็นเท็จ หรือไม่ถูกต้องตรงกับความจริง หรือ

(๓) มีพยานหลักฐานใหม่อันชัดเจนและสำคัญแก่คดีซึ่งถ้าได้นำมาสืบในคดีอันถึงที่สุดนั้น จะแสดงว่าบุคคลผู้ต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดนั้นไม่ได้กระทำความผิด

มาตรา ๖ บุคคลดังต่อไปนี้ไม่มีสิทธิยื่นคำร้อง

(๑) บุคคลผู้ต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุด

(๒) ผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้อนุบาล ในกรณีที่บุคคลผู้ต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดนั้นเป็นผู้เยาว์ หรือคนไร้ความสามารถ

(๓) ผู้จัดการหรือผู้แทนอื่นของนิติบุคคลในกรณีที่นิติบุคคลนั้นต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุด

(๔) ผู้บุกรุก ผู้สืบสันดาน สามหรือภริยาของบุคคลผู้ต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดซึ่งถึงแก่ความตายก่อนที่จะมีการยื่นคำร้อง หรือ

(๕) พนักงานอัยการในกรณีที่พนักงานอัยการมิได้เป็นโจทก์ในคดีเดิม

มาตรา ๗ ภายใต้งบบังคับมาตรา ๖ (๕) พนักงานอัยการจะยื่นคำร้องเมื่อเห็นสมควรหรือเมื่อบุคคลตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๖ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ร้องขอก็ได้ และเพื่อประโยชน์ในการรวบรวมพยานหลักฐานให้พนักงานอัยการมีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๘ คำร้องให้ยื่นต่อศาลชั้นต้นที่ได้พิพากษาคดีนั้นหรือศาลอื่นที่ได้มีเขตอำนาจแทนศาลนั้น เว้นแต่

(๑) คดีของศาลอาญาศึกหรือศาลประจำหน่วยทหาร ให้ยื่นต่อศาลทหารกรุงเทพ

(๒) คดีของศาลตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรมที่กฎหมายกำหนดให้เป็นศาลทหารและศาลนั้นไม่เป็นศาลทหารสำหรับคดีนั้นแล้ว ให้ยื่นต่อศาลตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรมที่เคยเป็นศาลทหารนั้น หรือศาลอื่นที่ได้มีเขตอำนาจแทนศาลนั้น

ในคำร้องดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ต้องอ้างเหตุตามที่ระบุไว้ใน
มาตรา ๕ โดยละเอียดชัดเจน และถ้าประสงค์จะขอค่าทดแทนเพื่อการที่
บุคคลใดต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุด หรือขอรับสิทธิที่บุคคล
นั้นเสียไปอันเป็นผลโดยตรงจากคำพิพากษานั้นคน ให้ระบุการขอค่า
ทดแทนหรือขอรับสิทธิคืนไว้ในคำร้องนั้นด้วย คำขอค่าทดแทนหรือ
ขอรับสิทธิคืนนั้นมีให้เรียกค่าธรรมเนียมศาล

สิทธิดังกล่าวในวรรคก่อนมิให้รวมถึงสิทธิในทางทรัพย์สิน

ในกรณีที่ต้องยื่นคำร้องต่อศาลทหาร ให้บุคคลตามมาตรา ๖ (๑)
(๒) (๓) และ (๔) มีสิทธิดำเนินคดีตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาล
ทหารและแต่งตั้งนายแทนตนได้

เพื่อประโยชน์ในการได้ส่วนตามมาตรา ๕ และการพิจารณา
พิพากษามาตรา ๑๓ หรือการดำเนินการอื่นตามพระราชบัญญัติ
ให้ถือว่าศาลตาม (๒) เป็นศาลทหาร

มาตรา ๕ ให้ศาลที่ได้รับคำร้องทำการได้ส่วนคำร้องนั้นว่ามีผล
พอที่จะรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาพิพากษาใหม่หรือไม่ เว้นแต่ในกรณีที่
พนักงานอัยการเป็นผู้ร้อง ศาลจะได้ส่วนคำร้องหรือไม่ก็ได้ ถ้าเห็นว่า
ไม่จำเป็นต้องได้ส่วนคำร้อง ก็ให้ศาลส่งรับคำร้องและดำเนินการพิจารณา
คดีหรือฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ต่อไป คำสั่งของศาลในกรณีเช่นนี้ให้เป็นที่สุด

ในการได้ส่วนคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลส่งสำเนาคำร้องและ
แจ้งวันนัดได้ส่วนไปให้โจทก์ในคดีเดิมทราบ ในกรณีที่โจทก์ในคดีเดิม
มิใช่พนักงานอัยการ ให้ส่งสำเนาคำร้องและแจ้งวันนัดได้ส่วนให้พนักงาน

อัยการทราบด้วย พนักงานอัยการและโจทก์ในคดีเดิมจะมาฟังการไต่สวน และชักค้ำพยานของผู้ร้องด้วยหรือไม่ก็ได้ ผู้ร้องและโจทก์ในคดีเดิม มีสิทธิแต่งตั้งทนายแทนตนได้

เมื่อได้ไต่สวนคำร้องแล้ว ให้ศาลที่ไต่สวนคำร้องส่งสำนวนการไต่สวนพร้อมทั้งความเห็นไปยังศาลอุทธรณ์โดยไม่ชักช้า

ให้ผู้พิพากษา ตุลาการของศาลตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญ ศาลยุติธรรมที่กฎหมายกำหนดให้เป็นศาลทหาร หรือตุลาการพระธรรมนูญ คนเดียวมีอำนาจไต่สวนคำร้องและทำความเห็นได้

มาตรา ๑๐ เมื่อศาลอุทธรณ์ได้รับสำนวนการไต่สวนและความเห็นแล้ว ถ้าศาลอุทธรณ์เห็นว่าคำร้องนั้นมมูลพอที่จะรอฟันคดีชั้นพิจารณาพิพากษาใหม่ ให้ศาลอุทธรณ์ส่งรับคำร้องและส่งให้ศาลชั้นต้นที่รับคำร้อง ดำเนินการพิจารณาคัดหรือฟันคดีชั้นพิจารณาใหม่ต่อไป แต่ถ้าศาลอุทธรณ์เห็นว่าคำร้องนั้นไม่มมูล ให้ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งยกคำร้องนั้น

คำสั่งของศาลอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๑ เมื่อศาลส่งรับคำร้องแล้ว ให้ศาลแจ้งวันนัดสืบพยานผู้ร้องไปให้พนักงานอัยการและโจทก์ในคดีเดิมทราบ ในกรณีที่พนักงานอัยการหรือ โจทก์ในคดีเดิมยังไม่ได้รับสำเนาคำร้อง ให้ส่งสำเนาคำร้องไปให้ด้วย พนักงานอัยการหรือ โจทก์ในคดีเดิมมีสิทธิยื่นคำคัดค้านได้ ก่อนวันสืบพยาน

เมื่อสืบพยานผู้ร้องเสร็จแล้ว พนักงานอัยการและโจทก์ในคดีเดิม มีสิทธินำพยานของตนเข้าสืบได้

เมื่อศาลเห็นสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลจะเรียกพยานที่น่าสืบมาแล้วมาสืบเพิ่มเติม หรือเรียกพยานอันมาสืบก็ได้

มาตรา ๑๒ ในระหว่างดำเนินการพิจารณาคดีหรือฟื้นชั้นพิจารณาใหม่ หากบุคคลผู้ต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดกำลังรับโทษอยู่นั้นอยู่ ศาลชั้นต้นหรือศาลชั้นอุทธรณ์จะส่งปล่อยบุคคลนั้นชั่วคราวโดยมีประกันหรือมีประกันและหลักประกันด้วยก็ได้

มาตรา ๑๓ การพิจารณาคดีหรือฟื้นชั้นพิจารณาใหม่ ให้ศาลมีอำนาจ

(๑) ในกรณีที่คำพิพากษาถึงที่สุดในคดีเดิมนั้นเป็นคำพิพากษาของศาลชั้นต้นหรือศาลอาญาศาลให้ศาลชั้นต้นหรือศาลชั้นอุทธรณ์พิจารณาคดีพิพากษาต่อไป และถ้าเห็นว่าบุคคลผู้ต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีเดิมได้กระทำความผิด ก็ให้พิพากษายกคำร้องนั้นเสีย แต่ถ้าเห็นว่าบุคคลผู้ต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีเดิมนั้นมิได้กระทำความผิด ให้พิพากษายกคำพิพากษาเดิมและพิพากษาว่าบุคคลนั้นมิได้กระทำความผิด

(๒) ในกรณีที่คำพิพากษาถึงที่สุดในคดีเดิมเป็นคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา ให้ศาลชั้นต้นหรือศาลชั้นอุทธรณ์พิจารณาคดีและทำความเห็นส่งสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา แล้วแต่กรณีพิจารณาเพื่อพิพากษายกคำร้อง หรือยกคำพิพากษาเดิม และพิพากษาว่าบุคคลนั้นมิได้กระทำความผิด

ในกรณีที่มูลค่าค่าทดแทนหรือขอรับสิทธิคืนตามมาตรา ๘
วรรคสอง เมื่อศาลตาม (๑) หรือ (๒) พิจารณาว่าบุคคลนั้นมิได้กระทำ
ความผิด ให้ศาลกำหนดค่าทดแทนหรือมีคำสั่งเกี่ยวกับการขอรับสิทธิ
คืนด้วย

มาตรา ๑๔ การกำหนดค่าทดแทนให้กำหนดได้ไม่เกินจำนวน
ตามคำขอที่ระบุในคำร้องตามมาตรา ๘ และตามหลักเกณฑ์ดังนี้

(๑) ถ้าต้องรับโทษริบทรัพย์สิน ให้ได้รับทรัพย์สินที่ถูกริบนั้นคืน
เว้นแต่ทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่กฎหมายบัญญัติว่าให้ริบ ไม่ว่าจะ
ของผู้กระทำความผิดและมีผู้ตกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ ถ้าไม่
สามารถคืนทรัพย์สินที่ถูกริบนั้นได้ ให้ได้รับชดใช้ราคาของทรัพย์สิน
ที่ถูกริบนั้น โดยถูกราคาในขณะที่ศาลพิพากษาคดีหรือพ้นชั้นพิจารณาใหม่
และถ้าทรัพย์สินที่ถูกริบเป็นเงิน ให้ได้รับเงินจำนวนนั้นคืนโดยศาลจะคิด
ดอกเบี้ยให้อัตราร้อยละสิบห้าต่อปีของจำนวนเงินนั้น นับแต่วันริบ
จนถึงวันที่ศาลเห็นสมควรกำหนดก็ได้

(๒) ถ้าต้องรับโทษปรับและได้ชำระค่าปรับต่อศาลแล้ว ให้ได้
รับเงินค่าปรับคืน โดยศาลจะคิดดอกเบี้ยให้อัตราร้อยละสิบห้าต่อปีของ
จำนวนเงินค่าปรับนับตั้งแต่วันชำระค่าปรับ จนถึงวันที่ศาลเห็นสมควร
กำหนดก็ได้

(๓) ถ้าต้องรับโทษกักขังหรือกักขังแทนค่าปรับหรือจำคุก ให้
ได้รับค่าทดแทนเป็นเงินโดยคำนวณจากวันที่ถูกกักขังหรือถูกจำคุกใน
อัตราที่กำหนดไว้สำหรับการกักขังแทนค่าปรับตามประมวลกฎหมายอาญา

(๔) ถ้าต้องรับโทษประหารชีวิตและถูกประหารชีวิตแล้ว ให้กำหนดค่าทดแทนเป็นจำนวนเงินไม่เกินสองแสนบาท

(๕) ถ้าถูกใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนแทนการลงโทษอาญา ให้ศาลกำหนดค่าทดแทนให้ตามที่เห็นสมควร

การสั่งให้ได้รับสิทธิคนตามคำขอที่ระบุไว้ในคำร้องตามมาตรา ๘ ถ้าไม่สามารถคืนสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดเช่นว่านั้นได้ ให้ศาลกำหนดค่าทดแทนเพื่อสิทธินั้นให้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๕ เมื่อศาลได้มีคำพิพากษาอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๓ แล้ว พนักงานอัยการผู้ร้องหรือโจทก์ในคดีเดิมซึ่งเป็นคู่ความ มีสิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาได้ดังนี้

(๑) ถ้าคำพิพากษานั้นเป็นคำพิพากษาของศาลชั้นต้น มีสิทธิอุทธรณ์คำพิพากษานั้นต่อศาลอุทธรณ์ คำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ในกรณีเช่นนี้ให้เป็นที่สุด

(๒) ถ้าคำพิพากษานั้นเป็นคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ มีสิทธิฎีกาคำพิพากษานั้นต่อศาลฎีกา

มาตรา ๑๖ ให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรมกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน และกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหารมาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ผู้ที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าบุคคลผู้ต้อง
รับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีเดิมนั้นไม่ได้กระทำความผิด
และศาลได้กำหนดค่าทดแทนตามมาตรา ๑๔ แล้ว ให้กระทรวงการ
คลังจ่ายค่าทดแทนตามจำนวนที่ระบุไว้ในคำพิพากษานั้น ถ้าผู้มีสิทธิ
ได้รับค่าทดแทนถึงแก่ความตายก่อนที่จะได้รับค่าทดแทน ให้กระทรวง
การคลังจ่ายค่าทดแทนให้แก่ทายาท

มาตรา ๑๘ คำร้องเกี่ยวกับผู้ต้องรับโทษอาญาคนหนึ่ง ในคดีหนึ่ง
ให้ยื่นได้เพียงครั้งเดียว

มาตรา ๑๙ เมื่อบุคคลต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุด
ได้ยื่นคำร้องแล้ว ถึงแก่ความตาย ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน สามหรือภริยา
ของผู้ยื่นคำร้องนั้นจะดำเนินคดีต่างผู้ตายต่อไปก็ได้

ในกรณีที่ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน สามหรือภริยาของบุคคลผู้ต้อง
รับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดเป็นผู้ยื่นคำร้องตามมาตรา ๖ (๔)
เมื่อผู้ยื่นคำร้องนั้นถึงแก่ความตาย ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน สามหรือภริยา
ของบุคคลผู้ต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดซึ่งยังมีชีวิตอยู่จะ
ดำเนินคดีต่างผู้ตายต่อไปก็ได้

มาตรา ๒๐ คำร้องให้ยื่นได้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ปรากฏข้อ
เท็จจริงตามมาตรา ๕ หรือภายในสิบปีนับแต่วันที่คำพิพากษาในคดีเดิม
ถึงที่สุด แต่เมื่อมีพฤติการณ์พิเศษศาลจะรับคำร้องที่ยื่นเมื่อพ้นกำหนด
เวลาดังกล่าวข้างต้นนั้นไว้พิจารณาก็ได้

มาตรา ๒๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงการคลัง รักษาการตามพระราชบัญญัติ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ดิลกสุตานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้บุคคลผู้ต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดมีสิทธิขอรอฟ้นคดีชั้นพิจารณาใหม่ในภายหลังหากปรากฏหลักฐานขึ้นใหม่ว่าบุคคลนั้นมีได้เป็นผู้กระทำความผิดและกำหนดให้มีสิทธิที่จะได้รับค่าทดแทน และได้รับบรรดาสัทธิที่เสียไปเพราะผลแห่งคำพิพากษานั้นคน หากปรากฏตามคำพิพากษาของศาลพิจารณาคดีรอฟ้นคดีชั้นพิจารณาใหม่ว่าบุคคลผู้นั้นมิได้กระทำความผิด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติ